

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 359/2012-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti R., a. s., K., zastúpenej JUDr. D. B. K., vo veci namietaného porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 a na verejné prerokovanie veci v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. 4 Cdo 190/2012 a jeho uznesením z 27. februára 2012, Krajského súdu v Trenčíne vo veci vedenej pod sp. zn. 8 CoE 77/2011 a jeho uznesením z 30. júna 2011 a Okresného súdu Partizánske vo veci vedenej pod sp. zn. 6 Er/596/2010 a jeho uznesením z 29. decembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti R., a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. mája 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti R., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“ alebo v citácii aj „sťažovateľ“), ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 a na verejné prerokovanie veci v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 4 Cdo 190/2012 a jeho uznesením z 27. februára 2012, Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 8 CoE 77/2011 a jeho uznesením z 30. júna 2011 a Okresného súdu Partizánske (ďalej len „okresný súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 6 Er/596/2010 a jeho uznesením z 29. decembra 2010.

A.

2. Z obsahu sťažnosti a súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 6 Er 596/2010 (do ktorého ústavný súd v rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti nahliadol) vyplýva tento skutkový stav posudzovanej exekučnej veci:

«Sťažovateľ je právnickou osobou podnikajúcou v oblasti poisťovníctva... uzavrel dňa 17. 9. 2007 s p. Z. K...bytom Ch... (ďalej aj „povinná“) poisťnú zmluvu č. 4449700004, na základe ktorej sa povinná zaviazala platiť dohodnuté poistné. Povinná v rozpore s poisťnou zmluvou dohodnuté poistné za riadne sťažovateľom poskytnutú a povinnou vyčerpanú službu nezaplatila. Sťažovateľ sa v súlade s individuálne uzavretou rozhodcovskou doložkou, ktorú povinná mala možnosť ovplyvniť, obrátil na Arbitrážny súd K., ktorý rozhodcovským rozsudkom zo dňa 8. 3. 2010 sp. zn. 2 C/1202/2009 zaviazal povinnú na zaplatenie dlžného poistného vo výške 27,62 EUR, úroku z omeškania vo výške 5 % ročne a trov rozhodcovského konania. Pretože povinná judikované dlžné poistné v lehote podľa rozhodcovského rozsudku nezaplatila, sťažovateľ podal súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku.

Súdny exekútor podal na Okresnom súde... žiadosť o udelenie poverenia na výkon exekúcie, ku ktorej pripojil návrh sťažovateľa a exekučný titul.

Okresný súd... 14. 12. 2010 (podľa súdneho spisu 6. decembra 2010, pozn.) vyzval oprávneného, aby za účelom rozhodnutia o žiadosti o udelenie poverenia predložil poistnú zmluvu vrátane Všeobecných poistných podmienok oprávneného (ďalej len „VPP“) obsahujúcich rozhodcovskú doložku, pričom v predmetnej výzve súd uviedol, že uvedené doklady sú potrebné na posúdenie návrhu na začatie exekúcie a exekučného titulu. Na základe takto exekučným súdom zhromaždených dôkazov okresný súd rozhodol bez účasti sťažovateľa a bez nariadenia pojednávania uznesením sp. zn. 6 Er/596/2010 zo dňa 29. 12. 2010 tak, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na výkon exekúcie zamietol...»

O odvolaní sťažovateľky zo 17. januára 2011 rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 8 CoE 77/2011 z 30. júna 2011, ktorým uznesenie okresného súdu potvrdil. Proti rozhodnutiu krajského súdu podala 5. septembra 2011 sťažovateľka dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Cdo 190/2011 z 27. februára 2012 odmietol.

B.

3. Zo súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 6 Er/596/2010 ďalej vyplýva, že okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka zo 16. apríla 2012 predmetnú exekúciu zastavil. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka 9. mája 2012 odvolanie (o ktorom v čase nahliadnutia do súdneho spisu ešte nebolo rozhodnuté, pozn.). Sťažovateľka namieta, že „Proti postupu Okresného súdu... sa sťažovateľ bránil odvolaním a neskôr aj dovolaním. Vyššie súdy sa v podstate úplne stotožnili s postupom a závermi prvostupňového súdu. Porušenie ústavných práv sťažovateľa nebolo v postupe vyšších všeobecných súdov odstránené.“.

4. Podľa názoru sťažovateľky okresný súd pochybil v tom, že „rozhodol bez účasti sťažovateľa a bez nariadenia pojednávania“ (čo tiež vytýkala odvolaciemu a aj dovolaciemu súdu, pozn.), „nevykonal prieskum spisových podkladov, ktoré vydaniu exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku, pozn.) zabezpečil listinné dôkazy, ktoré slúžili

ako podklad... pre jeho rozhodnutia“, a tak na základe „vyžiadaných listinných dôkazov vykonal kontrolu postupu rozhodcovského súdu a dospel k úplne opačným právnym záverom“.

5. Sťažovateľka najvyššiemu súdu vytýkala nedostatočné odôvodnenie jeho právnych názorov a záverov (*„vo fáze exekučného konania, v ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom“*), čo spôsobuje, že jeho rozhodnutie *„je v tomto smere arbitrárne nepreskúmateľné“*. Podľa názoru sťažovateľky sa najvyšší súd *„vôbec nevysporiadal s argumentami sťažovateľa uvedenými v podanom dovolaní podporujúcimi právnym názor o odôvodnenosti nariadenia pojednávania v tomto štádiu exekučného konania a tiež s citovanou ustálenou judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky.“*

6. Sťažovateľka tvrdí, že postupom a rozhodnutiami menovaných všeobecných súdov boli porušené ňou označené základné práva a slobody (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru). Základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy malo byť porušené v súvislosti s nevykonaním dokazovania: *„Exekučné súdy mali správne vykonať riadne dokazovanie na pojednávaní podľa klasických procesných pravidiel... ak by tak... konali, museli by byť exekučný súd správne obsadený sudcom a nie vyšším súdnym úradníkom“*.

7. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... v spojení s právom sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny..., právo sťažovateľa na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy..., právo sťažovateľa na verejné prerokovanie veci v jeho prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy..., právo sťažovateľa na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu... zo dňa 27. 2. 2012 sp. zn. 4 Cdo/190/2012, Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 30. 6. 2011 sp. zn. 8 CoE/77/2011 a Okresného súdu Partizánske zo dňa 29. 12. 2010 sp. zn. 6 Er/596/2010 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu... zo dňa 27. 2. 2012..., Uznesenie Krajského súdu... zo dňa 30. 6. 2011... a Uznesenie Okresného súdu... zo dňa 29. 12. 2010... sa rušia a vec sa vracia Okresnému súdu... na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 323,52 €...“

II.

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. čl. 36 ods. 1 listiny) každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom

predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011).

12. Podľa čl. 127 ústavy je systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z toho vyplýva, že ústavný súd zásadne nemá právomoc rozhodovať o takých sťažnostiach (ochrana práv a slobôd), o ktorých je oprávnený podľa platných právnych predpisov rozhodovať iný (všeobecný) súd.

13. Sťažovateľka v sťažnosti namietala porušenie práv (pozri body 1 a 7) uznesením okresného súdu č. k. 6 Er 596/2010-18 z 29. decembra 2010 a konaním mu predchádzajúcim.

14. Z obsahu sťažnosti (a súdneho spisu okresného súdu) vyplýva, že sťažovateľka proti predmetnému uzneseniu okresného súdu podala 17. januára 2011 riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 8 CoE 77/2011 z 30. júna 2011. Ústavný súd preto nemá právomoc na konanie o tej časti sťažnosti, v ktorej sa namieta porušenie práv sťažovateľky predmetným rozhodnutím okresného súdu.

15. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie napadnutého uznesenia okresného súdu, pretože na základe podaného odvolania patrilo do právomoci krajského súdu. Z uvedeného dôvodu sťažnosť v tejto jej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

16. Sťažovateľka ďalej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupmi a uzneseniami krajského súdu a najvyššieho súdu, ktoré rozhodovali o jej návrhu na vykonanie exekúcie na základe právoplatného rozhodcovského rozsudku, v ktorej vystupovala ako oprávnená osoba. Porušenie svojich práv vidí v tom, že všeobecné súdy v exekučnom konaní o žiadosti exekútora o udelenie poverenia na výkon exekúcie rozhodli bez nariadenia pojednávania, že vykonávali dokazovanie nimi zabezpečenými listinnými dôkazmi bez jej účasti a možnosti vyjadriť sa k takto vykonaným dôkazom a tiež nedostatočným odôvodnením svojich právnych záverov (pozri body 3 až 6). V tejto súvislosti sťažovateľka poukázala na judikatúru Ústavného súdu Českej republiky (IV. ÚS 57/04), Najvyššieho súdu Českej republiky (20 Cdo 1020/99), ústavného súdu (III. ÚS 60/04, III. ÚS 192/06, PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 153/02, IV. ÚS 55/2011), ako aj najvyššieho súdu (3 Cdo 147/2009, 4 Cdo 159/2009) a Krajských súdov v Prešove a Banskej Bystrici.

17. Proti druhostupňovému rozhodnutiu krajského súdu (pozri tiež body 2.A. a 14) z 30. júna 2011 podala sťažovateľka 5. septembra 2011 dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Cdo 190/2011 z 27. februára 2012 odmietol.

18. Ústavný súd konštatuje, že pokiaľ sťažovateľka namietala porušenie označených práv predmetným uznesením najvyššieho súdu, v sťažnosti vychádzala viac-menej z dôvodov, ktorými argumentovala v podanom dovolaní.

19. V tejto súvislosti ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky

na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01), alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

20. Keďže ťažiskom (základom podstatou) námietok sťažovateľky je ňou tvrdené porušenie základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny) a práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd podrobil primárne ústavnoprávnemu prieskumu sťažnosťou napadnuté rozhodnutia najvyššieho súdu a krajského súdu z hľadiska eventuálneho porušenia týchto práv.

21. Základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky vo všeobecnosti upravujú ustanovenia § 236 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené v písm. a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti uzneseniu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 239 OSP. V posudzovanom prípade najvyšší súd dovolanie sťažovateľky, „*Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' z ustanovenia § 239 O. s. p.*

a dovolacím súdom neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O. s. p... dovolanie oprávnenej v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. “.

22. Ústavný súd z tohto hľadiska (body 19 a 21) preskúmal predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 190/2011 z 27. februára 2012, ktorým tento súd dovolanie odmietol. Nezistil pritom žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu nemajúci oporu v zákone. V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd po uvedení priebehu a výsledku konania na okresnom súde a krajskom súde v podstatnom oboznámil dovolaciú argumentáciu sťažovateľky:

„Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie oprávnená. Navrhla napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedla, že súdy v danom prípade rozhodovali vo veci, ktorá nepatrí do ich právomoci a tým zaťažili konanie vadou v zmysle § 237 písm. a/ O. s. p. Podľa názoru oprávnenej rozhodcovský súd rozhodoval v súlade so zákonom na základe riadne uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Všeobecné súdy nemajú vo vzťahu k rozhodnutiam rozhodcovského súdu postavenie odvolacích súdov a preto v zásade nie sú oprávnené preskúmať rozhodcovské rozsudky po vecnej stránke. Ustanovenie § 45 zák. č. 244/2002 Z. z. umožňuje v tam vymenovaných prípadoch exekučné konanie zastaviť, nie však zamietnuť žiadosť exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Skúmanie (ne)platnosti rozhodcovskej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky v exekučnom konaní nemá oporu v relevantných právnych predpisoch. Tiež namietala, že súdy jej nesprávnym postupom odňali možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Uviedla, že i keď sa v exekučnom konaní spravidla pojednávajú, v prejednávanej veci však exekučné súdy zdanlivo na účely preukázania rozporu exekučného titulu so zákonom s poukazom na § 45 zák. č. 244/2002 Z. z. dokazovali a ani jeden z dvoch súdov pojednávanie nenariadil. Listiny, ktoré mali podľa názorov oboch súdov pre prípad podstatný význam, súdy neprečítali a ani neoboznámili ich obsah. Tým jej odňali možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom. Oprávnená teda nemala možnosť sa vyjadriť k tomu, prečo rozhodcovskú doložku obsiahnutú v osobitných zmluvných dojednaniach k poistnej

zmluve považuje jednoznačne za individuálne dojednanú a teda platnú zmluvnú podmienku. Dovolanie odôvodnila aj tým, že súdy nižších stupňov svoje rozhodnutia založili na nesprávnom právnom posúdení veci v otázke o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky a o svojej oprávnenosti zamietnuť žiadosť na vydanie poverenia z dôvodu neprijateľnosti rozhodcovskej doložky (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).“

Svoje rozhodnutie odôvodnil najvyšší súd takto:

«Najvyšší súd..., ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému to zákon pripúšťa.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 O. s. p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodol vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. V zmysle § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré oprávnená napadla dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému v § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p. Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. nie je prípustné.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmanej veci prichádzalo do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných vád vymenovaných v § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný. Ak je konanie postihnuté niektorou z vád uvedených v § 237 O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak procesne neprípustné. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O. s. p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k niektorej z vád vymenovaných v tomto ustanovení, ale rozhodujúce je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolatelka v dovolaní namieta, že v danom prípade sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O. s. p.).

Podľa § 7 ods. 1 O. s. p. v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia v občianskom súdnom konaní súdy preskúmajú (okrem iného) aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy.

Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O. s. p.).

Nedostatok právomoci súdu je neodstrániteľnou podmienkou konania, ktorá má za následok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

Dovolateľka vyčíta súdom oboch stupňov (vo vzťahu k namietanej vade podľa § 237 písm. a/ O. s. p.), že v rozpore so zákonom a Smernicou Rady č. 93/13/EHS preskúmali právoplatný exekučný titul a bez zákonom zvereného oprávnenia v exekučnom konaní skúmali prijateľnosť, či neprijateľnosť rozhodcovskej doložky. Dovolateľka teda namieta, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnej aplikácii a interpretácii ustanovení zákona. Ide tak o námietku inú, ktorú dovolateľka uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých založili svoje rozhodnutia.

Dovolateľkou napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní. Rozhodovanie súdov v takomto konaní vyplýva priamo zo zákona (§ 29, § 38 ods. 3, § 34 ods. 1 Exekučného poriadku). Ani samotná dovolateľka (ako už bolo vyššie uvedené) vadu konania uvedenú v § 237 písm. a/ O. s. p. nevyvodzuje z toho, že súdy vôbec nemali konať, teda ich právomoc konať v exekučnom konaní nepopiera.

V prejednávanej veci je nepochybné, že súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci a preto nie je opodstatnená námietka dovolateľky o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O. s. p.

Dovolateľka tiež namietala, že súdy jej odňali možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je procesné nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať a realizovať procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Dovolateľka tvrdí, že k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f/ O. s. p. došlo tým, že súdy vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi bez nariadenia pojednávania a teda bez jej účasti. Rovnako im vytyka, že v súvislosti s tým jej znemožnili vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

V preskúmvanej veci dospelo exekučné konanie do štádia posudzovania splnenia tých zákonom stanovených procesných predpokladov, za ktorých súd poverí exekútora vykonaním exekúcie. Dovoláním je napadnuté rozhodnutie vydané v tomto štádiu exekučného konania.

Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pritom medziiným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnená a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O. s. p. V štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.) - postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a predpokladov pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie, nemusí vykonávať na pojednávaní za prítomnosti oprávneného a povinného.

Ak teda dovolateľka vyvodzuje existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. z toho, že súdy vykonali „dokazovanie“ bez nariadenia pojednávania a v jej neprítomnosti ide o námietku neopodstatnenú. Namietaným postupom súdov nebola oprávnenej znemožnená realizácia jej procesných oprávnení.

Dovolateľka napokon tvrdí, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť len procesne prípustné dovolanie, samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale prípustnosť dovolania nezakladá.

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O. s. p. a dovolacím súdom neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávnenej v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.»

23. Podľa názoru ústavného súdu takto koncipované uznesenie najvyššieho súdu je určité a zrozumiteľné, bez vnútorných rozporov a zaujíma stanovisko k podstate dôvodov uvedených v dovolaní. Podľa názoru ústavného súdu takého rozhodnutie nie je neodôvodnené alebo arbitrárne, a preto nie je z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, čo by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne aj IV. ÚS 43/04) sťažovateľky. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

24. Ústavný súd pri preskúmaní rozsudku najvyššieho súdu dospel k záveru, že najvyšší súd sa primerane vysporiadal s argumentáciou sťažovateľky, správne ustálil skutkový stav veci a relevantné zákonné ustanovenia aplikoval spôsobom, ktorý neodporuje ich zneniu, účelu ani označeným článkom ústavy. Nezistil žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné toto rozhodnutie označiť za nezlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou ustanovenými princípmi súdneho rozhodovania (čl. 144 ods. 1 ústavy).

25. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03), pričom v konkrétnych okolnostiach danej veci sa tak podľa názoru ústavného súdu nestalo.

26. Z uvedeného dôvodu podľa názoru ústavného súdu nejestvuje ani príčinná súvislosť medzi označenými právami sťažovateľky a postupom najvyššieho súdu pri

rozhodovaní v danej veci, ktorá by umožňovala vysloviť záver o porušení sťažovateľkou označených práv. Skutočnosť, že sa sťažovateľka nestotožňuje s právnym názorom najvyššieho súdu, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti uvedeného rozhodnutia.

27. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto jej časti odmietol (namietané rozhodnutie najvyššieho súdu, pozn.) podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

28. Ústavný súd sa v rámci predbežného prerokovania sťažnosti zaoberal aj tvrdením sťažovateľky o porušení označených práv rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 8 CoE 77/2011 z 30. júna 2011.

29. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

30. Predmetné rozhodnutie krajského súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 232/08) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na

spravodlivé súdne konanie stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

31. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

32. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

33. Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

34. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľky aj v tejto jej časti ako zjavne neopodstatnenú.

35. Sťažovateľka ďalej namietala porušenie základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a základného práva na verejné prerokovanie veci v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom a rozhodnutiami menovaných všeobecných súdov (vo vzťahu k okresnému súdu – pozri body 13 až 15). Nadväzujúc na svoje právne závery uvedené v bodoch 27 a 34 (vo vzťahu k namietanému porušeniu práv na súdnu ochranu a spravodlivý proces) ústavný súd odmieta sťažnosť sťažovateľky aj v tejto jej časti ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd podľa svojej stabilizovanej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05, I. ÚS 310/08, I. ÚS 208/2011) zastáva názor, že všeobecný súd spravidla nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv, ak

toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprávne princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd navyše poznamenáva, že argumentácia sťažovateľky vo vzťahu k namietanému (tvrdenému) porušeniu základného práva na zákonného sudcu bola produkovaná len vo sfére hypotetických úvah „*exekučné súdy mali... vykonať riadne dokazovanie na pojednávaní podľa klasických procesných pravidiel... ak by tak... konali, musel by byť exekučný súd správne obsadený sudcom a nie vyšším súdnym úradníkom*“ (pozri bod 6) a ako taká nemala relevantnú dôkaznú silu (úroveň).

36. Nad rámec už uvedeného ústavný súd považuje za dôvodné navyše ešte reagovať na argumentáciu sťažovateľky poukazujúcu na odlišnosť časti rozhodovacej praxe všeobecných súdov pri rozhodovaní vecne a právne podobných vecí, ako aj na právne názory Ústavného súdu Českej republiky a ústavného súdu (pozri bod 16). Ústavný súd poznamenáva, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov (a ani zjednocovanie právnych názorov jednotlivých sudcov) a suplovať právomoc, ktorá podľa § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je zverená najvyššiemu súdu. Právne názory a závery ústavného súdu vyplývajúce z jeho rozhodnutí vo veciach individuálnych sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sa týkajú v podstate len týchto sťažností a nie sú v zásade (globálne) záväzné (neplnia funkciu všeobecne záväzného aplikačného pravidla) pre rozhodovaciu prax všeobecných súdov (pre možnosť odlišností skutkového a právneho stavu nimi posudzovanej konkrétnej veci). Je vecou (a najmä povinnosťou) vo veci konajúcich všeobecných súdov vysporiadať sa nielen so zákonnosťou, ale aj ústavnosťou svojich rozhodnutí (čl. 144 ods. 1 ústavy).

37. Úplne v závere ústavný súd ešte poznamenáva (po oboznámení sa s obsahom exekučného súdneho spisu sp. zn. 6 Er/596/2010), že Arbitrážny súd K. a aj vo veci konajúcej všeobecné súdy vychádzali z listinných dôkazov predložených im sťažovateľkou (t. j. najmä z poisťnej zmluvy a osobitných zmluvných dojednaní k nej).

38. Po odmietnutí sťažnosti sťažovateľky ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa jej ostatnými návrhmi, t. j. návrhom na zrušenie označených rozhodnutí menovaných všeobecných súdov a priznaním jej náhrady trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. augusta 2012